

Paimentytöt samalla polulla

Taiteilijasisarukset: Anna ja Emma Fält inspiroituvat menneestä ja metsästä.

KUOPIO
Ansa Heinonen

Sana arkaainen, muinaisaikainen, toistuu tämän tästä, kun ääneen pääsevät sisarukset **Anna ja Emma Fält**. Iisalmelaislähtöiset nuoret naiset ovat löytäneet oman polkunsaa taiteessa: Anna on kansanmuusikko ja Emma kuvataiteilija. Polut kulkevat välillä ristiin menen, välillä erkaantuun, mutta samassa metsässä.

Arkaainen musiikki innoittaa heitä molempia, ja sen syyttämänä sai hahmonsaa myös sisarusten yhteinen projekti: *Vallpiga - paimentyttö* -näyttämöllinen laulukonsertti, joka on kiertänyt kaksi kesää Suomea.

- *Vallpigasta* taiteaa tulla meidän eläkevirkamme, sisarukset nauravat.

- Tuntuu, että esitys ei päästä oteestaan vaan muuttaa muotoaan ja kehittyy. Ja on alkanut ohjata meitä.

Ensi kesänä he halusivat viedä *Vallpigan* Ruotsiin ja Suomen ruotsinkieliselle alueelle.

Vallpiga kertoo metsistä, yksinäisyydestä, kommunikaatiosta ja musiikin lohdutuksesta. Anna laulaa ja Emma piirtää. Pohjana ovat vanhat ruotsalaiset paimenlaulut, joihin Anna Fält tutustui ollessaan pari vuotta sitten opiskelijavaihdossa Malmössä.

Ruotsalainen kansanmusiikki käsitetään usein hilpeäksi pelimannimeiningsiksi, mutta Fältiä kiinnostavat vanhemmat kerrokset: ennen 1700-lukua syntynyt musiikki, jossa ei ollut tasavireisyyttä vaan voimakas meditatiivinen viesti.

- Samaistuin lauluihin voimakkaasti. Malmö oli minulle kuin yksinäinen metsä, Anna Fält muistelee.

Traditiosta löytyi linkki nyky-päivään, sillä samat teemat ovat ihmisten edessä yhä.

- Ketä me huudamme? Mikä on se karjankutsu, joka huutaa ihmistä asfalttiviidakossa lähelleen? Millä huutaa ja tuleeko ymmärretyksi?, Anna Fält kysyy.

- Tarvitsemme viestin toisesta ihmisestä, läheisyyden, kosketuksen tai kutsun, Emma Fält vastaa.

Sisaret vaihtoivat sähköpos-

Vallpigassa
haluan päästä
piirtämisen
yttimeen.

Emma Fält

Kuvataiteilija Emma Fält (vas.) ja kansanmuusikko Anna Fält haluavat luoda taidetta, joka raapisee pintaa syvemmältä.

tiiviestejä, kunnes *Vallpiga* sai lopullisen muotonsa yhteisellä junamatkalla Helsingistä Kuopioon.

Kun aihetta oli riittävästi kysytty, ensimmäinen esitys kassattiin kolmessa päivässä. Ensi-ilta oli kesäkuussa 2011 Joensuussa taidekeskus Ahjossa.

Iisalmessa Nerohvirralla lapsuutensa ja nuoruutensa viettäneet Fältit ovat liikkuvaa sorttia. Emma Fält palasi keväällä opiskelijavaihdosta Barcelonasta ja muutti puolisoineen asumaan Maaningalle. Hänellä on työhuone Kuopiossa Luovien alojen keskuksessa Myllyssä. Anna Fält lähtee piakkoin takaisin Ruotsiin Malmöön "määräämättömäksi ajaksi".

Nerohvirralla kummankin tietoisuuteen on tallentunut järven kimallus ja metsän vihreä, jotka kulkevat mukana minne sitten mennäänkin.

- Yksi mikä on vaikuttanut molempiin, oli asuinympäristö.

Olemme saaneet inspiraatiota ja voimaa luonnosta ja metsästä, Emma pohtii.

- Metsä on ollut ehkä yksi syy, miksi *Vallpigasta* on tullut aihe, jota olemme käsitelleet yhdessä, Anna lisää.

Lapsuudenkodissa kannustettiin itsensä ilmaisuun ja luovaan työhön, he kiittävät.

- Kotona on saanut sellaisen näkökulman, että luovaa työtäkin voi tehdä eläkkeeseen, Emma Fält sanoo.

Anna Fält kuvaa kansanmusiikin pariin päätymistään "kuin olisi löytänyt kotiin".

- Kansanlaulaja laulaa omalla äänellään. Variaatioita riittää. Se on loputon maailma. Työnkuva on sillisalaattia - ja se on mahtavaa.

Toisaalta liian montaa rautaa ei kannata tuikata tuleen yhtä aikaa. Muitakin yhteisiä projekteja sisaruksille voi tulla *Vallpigan* lisäksi, mutta ei ihan vielä.

- Haluamme kaluta tämän

luun ensin loppuun saakka, he sanovat.

Voisi luulla, että sisaruussuhde herättäisi kilpailuasetelman, mutta Fältien kohdalla näin ei ole.

Anna oli pienenä se puhe- liaampi, joka aloitti laulaman ennen kuin puhumaan, Emma vetäytyvämpi, joka löysi piirtämisen omaksi ilmaisukeinokseen. Aikuisuutta kohti mentäessä temperamentit lähestyivät toisiaan.

Naiset selittävät huvittuneina, että suurimmat ristiriidat liittyvät roudaamiseen, kun pitää kantaa painavia kamoja, joita tarvitaan yhteisen esityksen rekvisiittana.

Molemmat puhuvat innostuneesti intuitiosta, joka on ohjannut taiteen tekemistä alusta asti. Pyrkimyksenä ei ole raapia vain pintaa, vaan sukeltaa syvemmälle. Mennä mukavuusalueen rajojen yli.

KAKSI TAITEILIJAA

Anna ja Emma Fält

■ Anna ja Emma Fält ovat sisaruksia, jotka ovat kotoisin Iisalmesta. Vanhemmat Tuula ja Kalle Fält.

■ Emma Fält on valmistunut taiteen kandidaatiksi vaatetus-suunnittelun- ja pukutaiteen osastolta Taideteollisesta korkeakoulusta vuonna 2008 ja opiskelee taiteen maisteriksi Aalto-yliopistossa. Kuvantekijä-

nä hän keskittyy piirtämiseen ja performatiiviseen tekemiseen.

■ Anna Fält on valmistunut kansanmusiikkipedagogiksi Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Fält laulaa säestyksetöntä kansanlaulua: muun muassa kalevalaista runolaulua, rekilauluja, vienankarjalaista jolkua eli kelkettelyä, saamenjolkua, karjankutsuja sekä virsilaulua.

Fältit ovat sitä mieltä, että nykyihminen odottaa usein liian valmiiksi pureskeltua taide-elämystä, kun sellaiseen on opittu viihteen parissa.

- Yleisö saa sellaisen konsertin, mitä se on valmis vastaanottamaan. Meillä on ollut onni saada vastaanottavaisia yleisöjä, Anna Fält sanoo.

Kaikkea ei taiteilijan tarvitse selittää puhki.

- *Vallpigassa* haluan päästä piirtämisen ytimeen, kohti kehollisuutta, piirtämistapahumaa, Emma Fält kertoo.

Kuva, musiikki ja rytmi käyvät ikivanhaa dialogia, johon tekijät ja katsojat pääsevät osallisiksi. Siihen Fältit uskovat.